

Automatisk rapportering

Erfarenheter av att testa
kommunikationsrapporteringen,
observationer och alternativ för genomförandet

2021

Specialsakkunnig
Tuula Hämäläinen
Sarastia Oy

Kommuninformationsrapporteringens kubmodell - rapporteringens grund

- Kubens rapporteringselement

- JHS-konto
- Serviceklass
- Sektor

- Kontoplan - JHS-konto

- Rapporteringsnivå
- Dit organisationens egna noggrannare konton kopplas = alla noggrannare konton i bokföringens källsystem riktas till något JHS-konto

- Serviceklass

- Är inte samma som uppgiftsklassen
- Noggrannare nivå än uppgiftsklassen
- Dock inte den mest exakta nivån på tjänsterna

- Sektor

- Det finns inte bara kommuner, samkommuner och staten
- Mer omfattande, såsom

	x0	Inte tillämplig/alla motparter
	x00	Interna
	x01	Externa
S1	S1	Hela nationalekonomin
S11	S11	Företag
S111	S111	Företag exkl. bostadsbolag
S11101	S11101	Offentliga företag exkl. bostadsbolag
S11102	S11102	Privata inhemska företag exkl. bostadsbolag
S11103	S11103	Utländska företag exkl. bostadsbolag

Erfarenheter av testning av rapporteringen om kommundata

- Kontoplan
 - JHS-konto
 - Lätt att förstå, även om det fortfarande väcker frågor om organisationens konton kan vara längre och noggrannare
 - Rapporteringsnivå - 4 tecken lång - hierarkisk - förordning om kommunernas och samkommunernas finansieringskalkyler för balans-resultat
 - Även affärsverk
 - Organisationens/källsystemets konton styrs att rapporteras på JHS-kontot
 - Kontoändringar i källsystemet - helt normalt årligen
 - Lätt och logisk förändring
 - Observationer av affärsverkets konton i kommunen t.ex. KKNR - men inget annat

Erfarenheter av testning av rapporteringen om kommundata

- Sektorindelningen - sektorutvidgning

Upprätthålls av
Statistikcentralen
- hierarkisk
- den exaktaste nivån
FO-nummer

	x0	Ei soveltuva / Kaikki vastapuolet
	x00	Sisäiset
	x01	Ulkoiset
\$1	\$1	Koko kansantalous
\$11	\$11	Yritykset
\$111	\$111	Yritykset pl. asuntoyhteisöt
\$11101	\$11101	Julkiset yritykset pl. asuntoyhteisöt
\$11102	\$11102	Yksityiset kotimaiset yritykset pl. asuntoyhteisöt
\$11103	\$11103	Ulkomaisomisteiset yritykset pl. asuntoyhteisöt

Källsystemens egna
sektorkoder och
utvidgning av dem

Koko kansantalous (ulkoiset)	xxx6999	Erittelemätön sektori
Yritykset		
Yritykset pl. asuntoyhteisöt		
xxx6101		Julkiset yritykset pl. asuntoyhteisöt
xxx6102		Yksityiset kotimaiset yritykset pl. asuntoyhteisöt
xxx6103		Ulkomaisomisteiset yritykset pl. asuntoyhteisöt
Asuntoyhteisöt		
Asunto-osakeyhtiöt		
xxx6111		Asunto-osakeyhtiöt, julkiset
xxx6112		Asunto-osakeyhtiöt, yksityiset kotimaiset
xxx6113		Asunto-osakeyhtiöt, ulkomaisomisteiset
Muut asuntoyhteisöt		
xxx6121		Muut asuntoyhteisöt, julkiset
xxx6122		Muut asuntoyhteisöt, yksityiset kotimaiset
xxx6123		Muut asuntoyhteisöt, ulkomaisomisteiset

FO-nummer som en
del av
registreringskoden på
händelseraden

0101138-5	TIETO OYJ	62	\$11102
0101141-4	KIINTEISTÖ OY TIISTINHOVI	68	\$11102
0101147-3	TILI-FAVORINIT OY	69	\$11102
0101152-9	DUOCON OY	71	\$11102
0101155-3	TOIMISTOKESKUS OY - BYRÅCENTRUM AB	68	\$11102

Observationer från testningen av rapporteringen om kommundata

- Ändringar som källsystemen kräver
 - Sektorförändringen
 - Tydlig men omfattande
 - En del av ändringarna kunde göras på själva servicecentret
 - Mycket att tänka på och tidsinställa
 - Konstgjorda FO?
 - utländska
 - Sektorsvisa masskorrigeringar
 - Ingångssaldon
 - Sätt att upprätthålla Statistikcentralens sektorindelning
 - Hierarkier
 - FO-nummer
 - Flera olika filer (nu)
 - API-gränssnittet har färdigställts långsamt
 - FO-nummer som saknas

Observationer från testningen av rapporteringen om kommundata

- Serviceklassificering

- Kräver att man sätter sig in i kommunerna och samkommunerna
- Kräver anammande av datainnehållet - utmanande
- Förhandsförväntningar på att det skulle ha varit en teknisk förändring som man kan lägga ut på entreprenad - det var det inte
- Krävt att man funderar på strukturen för registreringskoder
- Krävt att inriktningarna övervägs på nytt mycket noggrannare än tidigare - i synnerhet samkommunen
 - Stödtjänst
 - Intern fakturering
 - Övervältring
 - Inbördes handel
 - Det är svårt att skilja på vad som är vad
 - Regler och automatik
 - Och ännu transaktionerna i bokföringen - har nu varit med i statistiken, men inte nödvändigtvis i bokföringen
- Den mest krävande delen för kommuner och samkommuner

Observationer från testningen av rapporteringen om kommundata

- Datamodell för rapportering
 - Nedladdning och tolkning av datamallen
 - Det blir lättare att sätta sig in i datamodellen om man åtminstone hinner sätta sig in i rapporteringens krav ens något och om man förstår vilket informationsinnehåll som ska rapporteras
 - När allt kommer omkring är kodaren dålig på substans
 - Det tar förvånansvärt mycket tid för kodarna att sätta sig in i saken - XBRL är inte bekant
 - Versioner
 - Specificering av ändringar under projektet, pilotprojekten, testningen och ibruktagandet - svårt att identifiera vad som har förändrats
 - Underhållsmodellen har ännu inte varit tydlig under projektet, pilotprojektet och ibruktagandet
 - Många rapporteringshelheter
 - Många delhelheter
 - Många hierarkier
 - Flera hierarkier i samma rapporteringshelhet och delhelhet
 - Den fysiska datamodellen för alla rapporteringshelheter är inte likadan - t.ex. TOLT

Observationer från testningen av rapporteringen om kommundata

- Datamodell för rapportering
 - Ibruktagande av informationsleden
 - Utmanande process
 - Övervakning och upprätthållande av certifikat
 - Anslutningar
 - Dataöverföring under planering, ibruktagande och överföring till underhåll
 - Automatiseringen pågår
- Det är inte lätt att förstå hela rapporteringens omfattning och omfattningen av det tekniska genomförandet
 - Inverkat särskilt på tidtabellen och resursfördelningen
 - Planering och allokering av resurser

Observationer från testningen av rapporteringen om kommundata

- Kommunerna - samkommunerna
 - Introduktion
 - Tidtabell
 - Splittrade anvisningar
 - Anvisningarna centraliseras hela tiden till Statskontoret, men trots det är det inte lätt att hitta dem
- Servicecentret
 - Med tanke på det tekniska genomförandet
 - Anvisningarna är splittrade - ger ett förvirrat intryck
 - Datamodellen utmanande
 - Det är inte lätt att få tag i logiken
 - XBRL är inte bekant för experter sedan tidigare

Behörigheter

- Ansöks nu hos Statskontoret
- Användarrättigheterna för Statskontorets Godkännandetjänst håller på att flyttas över till Suomi.fi-fullmakter
 - Katso upphör 1.1.2021
 - Tidpunkten oroar - när sker det nästa år?
 - Statskontorets användarrättigheter kopieras inte till rättigheter på suomi.fi
 - Fullmaktsprocessen tar tid - För upphörandet av Katso torde det vara i ordning
 - Rollen "Rapportering av uppgifter om den kommunala ekonomin" och "Kommentarer om uppgifter om den kommunala ekonomin" beaktades nödvändigtvis inte ännu för alla som behöver den för rapporteringen.
 - Suomi.fi-fullmakter är långsam process - det tar 2–3 veckor att få fullmakten (stegvis?)
 - Att ge en organisation fullmakt 2–3 veckor för att fullmakten syns i tjänsten suomi.fi (kommunen samkommunen ger t.ex. Sarastia fullmakt)
 - Fullmakt inom organisationen 2–3 veckor för att fullmakten syns i tjänsten suomi.fi
 - Organisationens fullmaktsgivare ger de övriga fullmakt 2–3 veckorna för att fullmakten syns i tjänsten suomi.fi
 - Det kan ta veckor att fullmakten är i skick
 - I projekten fäster man uppmärksamhet vid att rätt personer har fullmakt för anmälan 1/2021

TOLT Dottersamfund, intressesamfund, affärsverk och balansenheter

- Annorlunda tekniskt genomförande
- Anvisningarna var till en början utspridda på flera olika ställen
- Olika krav på fälten än i andra rapporteringsenheter, t.ex. affärsverkets slutdatum, kan lämnas tomt även om det är ett obligatoriskt fält
- Testat för kundens räkning (t.ex. Sarastia) - observationerna rapporterades till Statskontoret
- Statskontoret skapade en bra egen separat anvisningsvideo
 - Man ska fundera på affärsverkets och balansenhets kod och komma överens om vad som används
- Nu kan man be kunderna leverera materialet

KKNR Kommunernas och samkommunernas kvartalsrapportering

- Noggranna testanvisningar ganska sent (17.9.2020)
 - Diskussionen har pågått länge
- Testmaterialets omfattning
 - Normalt är testmaterialet för systemändringar inte så omfattande som nu förutsätts
 - Transaktionsregistreringar skapas först från och med 1.1.2021
 - Systemändringarna är i bruk för händelserna fr.o.m. 1.1.2021
- Det vore bra att meddela antalet valideringsobservationer i Statskontorets anvisningar utöver de testanvisningar som redan getts
 - Det skulle motivera alla parter att planera, testa och rapportera testningen

KLTR Utfallsrapportering om kommunens och samkommunens affärsverk och balansenheten för vattentjänsterna

- Noggranna testanvisningar ganska sent (17.9.2020)
- Testmaterialets omfattning
 - Händelseregistreringarna görs först efter 1.1.2021 med nya, mer omfattande registreringskoder, bl.a. sektorinformation
 - Normalt är testmaterialet inte så omfattande vid systemändringar
- Det vore bra att meddela antalet valideringsobservationer i Statskontorets anvisningar utöver de testanvisningar som redan getts
 - Det skulle motivera alla parter att planera, testa och rapportera testningen

Alternativ för genomförandet

- Sektorklassificering
 - Bra att API-gränssnittet är på kommande
 - Användning av robotik vid öppnande i register
 - Användning av robotik vid kontroller och inriktningar
 - Sektorkorrigeringar i bokföringen
 - Transaktionsnivå eller summanivå
 - FODS måste kombineras med skattemyndighetens och statistikcentralens behov under samma FO-nummer
 - Detta har man hoppats på ända sedan starten
 - Kommer det att bli av?

Alternativ för genomförandet

- Serviceklassificering
 - Procentuella inriktningar
 - Social- och hälsovården är krävande
 - Vi får inte tillräckligt noggranna inriktningar per månad från början, eller får vi?
 - Målet grövre
 - Noggrannhet på kvartalsnivå
 - Noggrannhet på årsnivå
- Inriktningar som görs om
 - Väsentliga månatligen-varje kvartal
 - Om endast årsnivån - vem förklarar variationerna i de interna posterna - är förklaringarna tillfredsställande

Alternativ för genomförandet

- Tidtabell
 - Mycket utmanande
 - Projektet har pågått länge, men datainnehållet var inte bekant
 - I flera år trodde man det var endast en teknisk förändring
 - Anvisningarna preciseras hela tiden (Aura-handboken)
 - Introduktion för kommuner och samkommuner
 - Introduktion för leverantörer
 - Introduktion för servicecentralerna
 - Introduktion för konsulter och kodare
 - Testtiden är sist och slutligen för kort - inte ens klart i mottagarändan
 - Kraven på testningens omfattning ska alltid vara klara när ändringar eller tillägg görs - hur stärks Statskontorets modell för upprätthållande av kommundatarapportering?
 - Det borde finnas en "sandlåda" i så här stora förändringar
 - Kan man i fortsättningen utveckla i en "sandlåda"?
 - Kommunerna och samkommunerna förväntar sig att alla instanser är mer beredda än vad de kan erbjuda
 - De väsentliga uppgifterna som kan identifieras
 - Enligt rapporteringstidtabellen
 - Man måste nöja sig med det väsentliga, även om detta varierar per kund
 - Man måste nöja sig med att kvaliteten förbättras i och med ibruktagandet

Alternativ för genomförandet

- Systemändringar
 - Nya verifikat- och transaktionstyper som kan användas för att rikta rätt utförda transaktioner
 - T.ex. lösning för korrigeringar av ingående saldo per sektor
 - Periodiseringar enligt kraven på extern rapportering
 - Organisationens ledningsrapportering ska tryggas
 - Man måste kunna producera parallella rapporter även för detta behov
 - Ekonomiplaneringen och utfallsrapporteringen för investeringar preciseras - automatiseras i och med denna förändring
- Vid sidan av denna förändring genomförs den automatik som man väntat på
 - Inriktningar som görs om automatiseras
 - Systemens nuvarande egenskaper tas mer effektivt i bruk
 - Hanteringen av investeringar automatiseras
 - Månadsrapporteringen automatiseras och utvecklas
 - Organisationens ledningsrapportering utvecklas kvalitativt
- Kräver
 - Gott samarbete med kommuner, samkommuner, systemleverantörer, kodare, konsulter och servicecenter samt med intressentgrupperna såsom Statskontoret och Kommunförbundet
 - Kräver att kommunerna och samkommunen förbinder sig till förändringen - stöd av den egna organisationens ledning

Sammandrag

- Ändringar som källsystemen kräver
 - Sektorförändringen
 - I teorin finns redan sektorinformation - används dock inte på vidaste möjliga sätt
 - Det saknades många FO-nummer i systemen - korrigerades
 - Ändringens inverkan på cirkulation av inköpsfakturer, reskontra, konteringsmallar, fakturer i cirkulation
 - Försäljningsfakturerings inverkan på faktureringsgränssnitten, bokföringsgränssnitten
 - Betalningsrörelsernas inverkan på automatkonteringar
 - Serviceklassificering
 - Inverkan på kostnadsställes/resultatenheternas basuppgifter eller bokföringskoder eller hierarkier eller på alla
- Datamodell för rapporteringen (datamodell)
 - Hierarkier i rapporteringshelheten
 - Hierarkier i samma delhelhet
 - Beroendeförhållanden
 - Hantering av versioner under ibruktagandet
 - Administration/Hantering av ändringar
- Tidtabell
 - Datamodellens färdigställande
 - Datainnehållet i rapporteringshelheterna färdigställs
 - Färdigställandet av Aura-handboken och uppdateringen under ibruktagandet - dvs. fram tills nu
 - Uppdatera

Sammandrag Kvalitet på rapporteringen om kommundata

- Även kravet på testningens omfattning ska vara känt i god tid på förhand
 - Det lönar sig att publicera antalet observationer om valideringar som gjorts i Statskontorets Godkännandetjänst per rapporteringshelhet så snart mottagaren känner till dem
 - Till och med per delrapport, om möjligt
 - Period- och årsspecifika fördelningar
 - Krävs det i fortsättningen ytterligare preciseringar med tanke på olika informationsbehov
 - Till exempel Statistikcentralens behov av överföringar en gång per år - frågan uppstår vad gäller den interna kvartalsrapporteringen?
 - Har andra som begär uppgifter andra behov?
 - Preciserande anvisningar kommer bl.a. för periodiseringar av semesterlöner, men behövs det också preciseringar för andra inriktningar för att ge information med tillräckligt hög kvalitet om vad som eftersträvas?
- ➔ Allas mål är högklassig rapportering i rätt tid för olika behov

Kirkasta näkemystä.

Tuula Hämäläinen

tuula.hamalainen@sarastia.fi

www.sarastia.fi